

MOCSÁR GÁBOR

Városunk tekintélyes testülete, a városi tanács az évi irodalmi díjak odaítélésekor nem lehetett nehéz helyzetben, amikor döntenie kellett: szépíróink közül kit illessen az elismerés. Fordíthatom a gondolatot úgy is: melyik magyar város nem ragadta volna meg örömmel az alkalmat, hogy Mocsár Gábornak, alkotó korszaka jelen periódusában kifejezze megbecsülését. Mocsár Gábor nem ismeretlen e hazában, és nem nagyon van előtte sem ismeretlen tája országunknak. És mégis: ma az irodalmi díj kiosztását úgy ünnepelhetjük, hogy Szeged város és a városban élő, alkotó író érdekeinek egybeesését is köszönhetjük. Mocsár Gábor, bár írói figyelme egész népünk helyzetének alakulására kiterjed, a legutóbbi években Szegeden találta alkotómunkája kibontakozásának feltételeit. A „befogadó város”, amely az utóbbi száz év magyar irodalmában a vidéki városok között a legjelentősebb szerepet játszotta,

akár csak úgy, hogy egy-egy írónak hosszabb-rövidebb időre alkotóterepet biztosított, Mocsár Gábornak is otthont nyújtott, írói munkájában témát kínált, közéleti tevékenységének teret engedett. Itt érte őt a korábbi tevékenységét méltányoló József Attila-díj, de városunkban alkotta a kiemelkedő regényekben nem különösen gazdag hatvanas évek végének figyelemre méltó irását: A fekete csónak-ot. A Szegedi Nemzeti Színház felkérésére nem szokványos felszabadulási drámát írt Mindenki városa címmel. És a Szeged környéki olajmezőn kitörő kút lángjainál született Az égő arany c. kötet gondolata. Közéleti temperamentumával, emberi közvetlenségével városunk ismert népszerű egyénisége jár, tevékenykedik közöttünk. Köszöntjük őt, és köszöntjük a várost; méltó kezekbe került az ily módon is rangosabbá váló irodalmi díj.

H. Z.

ILIA MIHÁLY

Az Iliákat alighanem a XI. században tüntették ki utoljára, amiként az a Képes Króniká-ban írva nagyon: „Midőn ugyanis a kincsen osztozának, Vid, Frank püspök, Bogár fia, Radován és Vid veje Iliá tanácsára a király azt négy részre osztotta, egy negyedrészt... szánt a hercegnek... egy másik Vidé, a harmadik Iliáé legyen; ezért a herceg nagyon megnehezített.” A mesés negyedrésznyi kincs a magyar századok folyamán bizony semmivé vált, a herceggel osztozó Iliák tápai jobbágyokká lettek, s az ő ivadékaik közül talán Mihály az első, aki az ősi jussot — a fénylő legendát — visszaszerezni neki-

vágott. És bizony mondom: nehéz próbákat kellett megállnia, amíg „az ősi-ségbe rekedt falu” bugyraiból az immár kiművelhető tehetség és a mindig gyarapított tudás a szegedi egyetem katedrájára emelhetette. Iliá Mihály irodalmi díja — amelyet mint tanár és irodalomtörténész, mint szerkesztő és kritikus egyformán rég megérdemelt — számomra így nemcsak egy eredményekben gazdag, évtizedes literátóri pályá bére, de egy legenda kiteljesedése is: a cselekvő erővé alakulhatott tehetség és tudás elismerésével az ősi kincs meghozta kamatait.

K. S. I.